

Глушенко Олександр Олександрович,
*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри банківської справи
Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ;*
Вороніна Роксолана Михайлівна,
*асистент кафедри маркетингу і логістики
Національного університету «Львівська політехніка»*

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ БАНКІВСЬКИХ КЛІЄНТІВ ПІДВИЩЕНОГО РИЗИКУ (НА ПРИКЛАДІ PEPS)

У статті розглянуті сучасні проблеми ідентифікаційних процедур клієнтів високого ризику. Виокремлено першочергові заходи вдосконалення процедур ідентифікації та вивчення банківських клієнтів із деталізацією стосовно публічних діячів. Запропоновано додаткові заходи обачності для перевірки особи клієнта в рамках ризик-орієнтованої його ідентифікації.

Ключові слова: ідентифікація, клієнт, бенефіціар, публічні діячі, ризик-орієнтований підхід, фінансовий моніторинг.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. Увага до публічних діячів (*PEPs – Politically exposed persons*) як до категорії клієнтів високого ризику зумовлена основними акцентами міжнародних антилегалізаційних стандартів та стандартів здійснення банківської діяльності, вироблених у межах останнього десятиліття. Зазначені акценти зосереджують основну увагу фінансових установ на необхідності встановлення (виявлення) бенефіціарних власників юридичних осіб, а також встановлення того, чи не належить бенефіціарний власник до категорії публічних діячів.

Інституційна (велика або політична) корупція, розкрадання власності й міжнародні потоки вкрадених у межах національних держав коштів, які в подальшому відмиваються, спричиняють руйнівний вплив на економічне зростання, послаблюють і підривають віру в суспільні інститути, дестабілізують фінансові системи, погіршують інвестиційний клімат і перспективи макроекономічної стабільності для країни-жертви. Дії корупціонерів високого рангу сприяють відпливу капіталу, перешкоджають боротьбі з бідністю, загострюють соціальну нерівність. І чим довше в певній країні функціонуватиме корупційний режим, тим більш серйозними будуть наслідки його функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких покладений початок вирішенню даної проблеми і на які спирається автор. Дослідженням окремих аспектів первинного фінансового моніторингу в банках та питань ідентифікації клієнтів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як О.І. Барановський [1; 2], О. Бережний, С. Дмитров, В. Коваленко [3], Н.Швець [4], В. Танци [6; 7], Д. Масціандаро [5], Дж. Волкер [8] та інші. Вченими зроблено значний внесок у розроблення проблематики нелегальних фінансів, боротьби з відмиванням доходів та формуванням заходів запобігання використанню банківських установ для легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Виділення не вирішених раніше питань, що є частиною загальної проблеми,

яким присвячується стаття. Проте багато питань запобігання використанню банківських установ для легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, залишається невирішеними, серед яких проблеми ідентифікації клієнтів фінансових установ, особливо тих, які мають підвищений ризик стосовно легалізації злочинних доходів. Потребують системного аналізу та ґрунтовнішого дослідження шляхи та заходи вдосконалення ідентифікації та вивчення клієнтів банку з виокремленням конкретних процедур та заходів обачності для перевірки особи клієнта в рамках ризик-орієнтованої його ідентифікації.

Метою статті є окреслення основних шляхів та заходів удосконалення ідентифікаційних процедур банківських клієнтів із виокремленням високоризикованих клієнтів на прикладі публічних діячів із використанням інноваційного підходу.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до пункту 29 частини 1 статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму» [9] (далі – Базовий Закон) до категорії публічних діячів в Україні відносять фізичних осіб, які виконують або виконували визначені публічні функції *в іноземних державах*, а саме:

- глав держав, керівників уряду, міністрів та їхніх заступників;
- депутатів парламенту;
- членів верховного суду, конституційного суду або інших судових органів високого рівня, рішення яких не підлягають оскарженню, крім як за виняткових обставин;
- членів суду аудиторів або правлінь центральних банків;
- надзвичайних та повноважних послів, повірених у справах та високих посадовців збройних сил;
- членів адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення.

Згідно з пунктом 2 статті 4 Базового Закону суб'єкт первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ), наприклад, банк, зобов'язаний здійснювати такі заходи *стосовно публічних діячів або пов'язаних із ними осіб*, факт належності до яких клієнта або особи, що діє від його імені, суб'єкт виявляє відповідно до внутрішніх процедур під час встановлення ділових відносин із клієнтом та в процесі його обслуговування:

- а) встановлювати з дозволу керівника СПФМ (банку) відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами;
- б) вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб;
- в) проводити з урахуванням рекомендацій відповідного СДФМ (НБУ) моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі або пов'язані з ними особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику [9].

Варто зауважити, що особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі або їхні близькі родичі.

Відповідно до висновків створеної при ООН та Світовому банку Ініціативи з повернення вкрадених активів (*StAR – Stolen Asset Recovery Initiative*) без політичної волі на найвищому рівні в будь-яких юрисдикціях світу стає неможливою боротьба з корупційними проявами ні на рівні права, ні на рівні фінансової системи [10, с. 9].

Раніше корумповані глави держав і впливові посадові особи користувалися послугами іноземних банків, відкриваючи рахунки на свої імена чи на імена своїх родичів. У наш час відбулися кардинальні зміни в даному контексті. Сучасні технології

Наведена модель у математиці називається фракталом Вацлава Серпінського [18]. Суть її зводиться до надзвичайно складної, на перший погляд навіть хаотичної структури, однак у цій структурі існує дуже чіткий порядок самоподібного подрібнення її первинного акціонерного капіталу на три рівних частини. Три частини, які утворилися внаслідок первинного подрібнення, – це аналог трьох інших юридичних осіб, кожній з яких належить 33,33 % у структурі статутного капіталу базової юридичної особи – клієнта банку. На наступній ітерації подрібнюється структура власності кожної з трьох інших юридичних осіб – співвласників базового акціонерного капіталу клієнта банку. Таким чином, ми отримуємо вже дев'ять співвласників, кожному з яких належатиме 11,11 % акціонерного капіталу базової юридичної особи – клієнта банку. На наступній ітерації ми отримуємо вже 27 юридичних осіб – співвласників базового клієнта банку з часткою у 3,7 % і т. д. Завданням банку в процесі ідентифікації є дослідження всієї структури власності аж до кінцевого власника – фізичної особи, яка стоїть за всім цим заплутаним ланцюгом співвласників.

За допомогою фракталу Вацлава Серпінського нами унаочнюється суть ідентифікаційної проблеми всіх банківських установ, яка полягає в необхідності, яка є практично неможливістю ідентифікації фізичної особи – кінцевого бенефіціара – власника істотної участі (10 % і більше) у юридичній особі в тому випадку, коли структура власності юрособи є фрактально ускладненою. Проблему «розмивання» структури власності можна також наочно проілюструвати за допомогою біфуркаційної діаграми (рис. 2.).

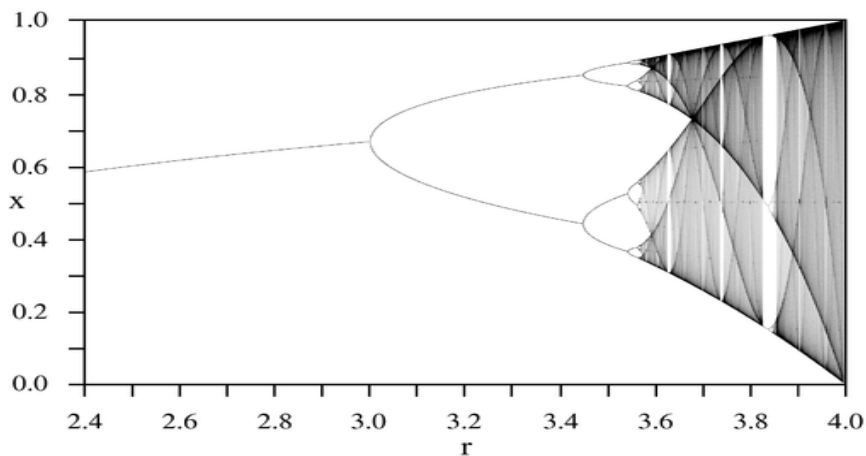


Рисунок 2 – Біфуркаційний процес «розмивання» структури власності [19, с. 51; 20, с. 224-231]

Рисунок 2 ілюструє те, як просте подвоєння (біфуркація), самоподібно відтворюючи себе в динаміці багаточисленних ітерацій, породжує те, що на перший погляд можна віднести до хаотичного явища, однак дане явище є хаотичним, оскільки має закладену чітку закономірність біфуркаційного процесу ще на старті самого процесу.

Зрозуміло, що в такому випадку, гіпотетично, процес ідентифікації біфуркаційно-фрактальної структури власності може розглядатися до нескінченності.

З огляду на окреслене вище в частині 1 статті 10 Базового Закону зазначено те, що СПФМ (банк) зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції в разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим (за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта). У такому разі банк зобов'язаний упродовж одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити Держфінмоніторинг України про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести.

1. Одержувати декларації про доходи й наявне майно клієнта – публічного діяча. Декларації дають можливість отримати картину поточного стану справ, так звану «моментальну фотографію», яку можна співвіднести з відомостями, наданими клієнтом раніше, або з рухом коштів на рахунку. Названі документи мають динамічно оновлюватись і бути базою клієнтського досьє.

2. Регулярно оновлювати ідентифікаційні дані та додаткову інформацію про клієнтів із категорії публічних діячів. Не рідше ніж раз на рік потрібно оновлювати інформацію про зміст і характер діяльності публічного діяча, про зміну його кар'єрного статусу (особлива увага – на його підвищення). Динамічна картина ідентифікаційного відстеження публічного діяча може вплинути на збільшення загального ризику, пов'язаного з ним. За результатами названих перевірок керівництво банку приймає рішення про продовження або припинення ділових відносин із визначеним публічним діячем.

3. Статус публічного діяча не має терміну давності. У кожному окремому випадку практично неможливо відстежити, наскільки довго зберігаються влада і вплив публічної посадової особи, членів її сім'ї, найближчого оточення після того, як названий діяч залишив свою офіційну посаду.

Шляхи вдосконалення ідентифікаційних процедур та вивчення публічних діячів, як банківських клієнтів підвищеного ризику лежать не тільки в площині вдосконалення заходів первинного фінансового моніторингу банку, але й у сфері вдосконалення інституційної спроможності національних регуляторів.

Один із першочергових кроків, який необхідно здійснити на рівні національних юрисдикцій, полягає в тому, що уряди держав мають визнати необхідність запровадження динамічно поновлюваного реєстру публічних діячів відповідної держави. Наступним кроком має стати зведення відповідних реєстрів на міждержавному рівні. Найдоцільніше довірити це зведення ФАТФ як авторитетній міжнародній організації в антилегалізаційній сфері. Далі зведений (міжнародний) перелік публічних діячів слід доводити до всіх СПФМ і в першу чергу до банків на безкоштовній основі, аналогічно до того, як станом на сьогоднішній день доводяться переліки терористів і санкціонованих осіб у рамках системи міжнародного стримування операцій із фінансування тероризму. Названий міжнародний перелік має бути максимально широким, тобто містити відомості і про членів сімей публічних діячів. Разом з тим дана ідея має також і суттєві обмеження, пов'язані з тим, що в корумпованих державах такі переліки складатимуться політично заангажовано, а організовані злочинні групи на чолі з публічними діячами, яким опосередковано належить чимало фінансових установ, можуть легко обійти процедури ризик-орієнтованої ідентифікації в інших банках, отримавши доступ до повного переліку публічних діячів, членів їхніх сімей та номінально пов'язаних із ними осіб.

Наступною архіважливою проблемою у контексті вдосконалення ідентифікаційних

процедур клієнтів високого ризику і в першу чергу публічних діячів є відпрацювання адекватної методології встановлення бенефіціарного власника.

У міжнародній практиці відомий метод порогу для визначення бенефіціарної власності (наприклад, встановлюється, що банки зобов'язані перевіряти тільки тих бенефіціарних власників, частка яких у статутному капіталі становить 25 % і більше).

Принагідно зазначимо, що Базовий Закон у сфері ЗПВД встановлює поріг, який окреслюється терміном «істотна участь» – пряме або опосередковане володіння часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу (фонду), 10 і більше відсотків акцій або прав голосу у юридичній особі, прямий або опосередкований вплив на неї. Не менш важливим поняттям Базового Закону є «контроль юридичної особи» – пряме або опосередковане володіння часткою в юридичній особі, еквівалентною 50 та більше відсотків статутного капіталу або голосів юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість здійснювати вирішальний вплив на управління чи діяльність юридичної особи будь-яким чином [9].

Прикінцевими положеннями Базового Закону внесені зміни до частини 1 статті 24 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб – підприємців» (у частині переліку документів, що подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи), яку доповнено абзацом 6 наступного змісту: «для проведення державної реєстрації юридичної особи засновник (засновники) або вповноважена ними особа повинні особисто подати державному реєстратору (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) інформацію з документами, що підтверджують структуру власності засновників – юридичних осіб, яка дає змогу встановити фізичних осіб-власників істотної участі цих юридичних осіб» [9; 21].

Зазначимо, що вищевказаними змінами в національному законодавстві з питань реєстрації суб'єктів господарювання наводиться порядок у розкритті структури власності лише з 21.08.2010 року – з моменту набрання чинності новою редакцією Базового закону. Проте невирішеним залишається питання щодо повного розкриття істотної участі юридичних осіб, зареєстрованих до відповідної дати.

У своєму спеціально підготовленому в 2006 році типологічному дослідженні з питань протиправного використання корпоративних структур ФАТФ закликали всі кооперативні юрисдикції світу докласти максимальних зусиль для створення дієвих систем установами фізичних осіб, які є власниками – бенефіціарами відповідних юридичних осіб у межах відповідних юрисдикцій [22].

Незважаючи на те, що в 2010 році Україною були вжиті певні заходи в контексті вдосконалення законодавства [9; 23-25] з питань проведення ідентифікації клієнтів фінансових установ, залишається ще чимало невирішених питань, серед яких, на наш погляд доцільно виокремити такі:

1) зробити доступними для СПФМ (насамперед банків) електронні реєстри юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців; реєстри акціонерів, зведені реєстри контрагентів, довіреностей та інших джерел інформації, необхідної у процесі ідентифікації;

2) запровадити уніфіковану форму декларування бенефіціарного власника, яка б містила попередження про кримінальну відповідальність клієнта за надання недостовірних даних про бенефіціарного власника. Названа декларація повинна стати невід'ємною складовою загальної діяльності банку в контексті належної перевірки клієнтів. Декларацію також не слід вважати панацеєю. Банки повинні вживати додаткові заходи обачності щодо особи клієнта підвищеного ризику, серед іншого,

доцільно було б запровадити ведення реєстру заходів, вжитих у рамках перевірки особи клієнта та його фінансових операцій.

У разі виникнення сумнівів щодо достовірності чи повноти отриманої інформації про клієнта банк повинен звернутися із запитанням про додаткову інформацію у самого клієнта або отримати її з публічних джерел. Банк також має право витребувати в державних органів інформацію стосовно ідентифікації клієнта відповідно до порядку надання державними органами на запит суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформації про ідентифікацію клієнта, встановленого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2010 року № 746 [25].

З метою визначення доцільності вжиття додаткових заходів з ідентифікації клієнта, банк здійснює класифікацію ризику клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Держфінмоніторингом України [23].

До основних додаткових заходів обачності для перевірки особи клієнта в рамках ризик-орієнтованої його ідентифікації необхідно віднести:

- перевірку ідентифікаційних даних;
- витребування додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- перевірку правильності оформлення установчих документів (ураховуючи всі зареєстровані зміни);
- встановлення складу засновників юридичної особи;
- з'ясування дійсних власників;
- зіставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- перевірку відповідності фінансових операцій звичайній діяльності клієнта;
- встановлення відповідності фінансових операцій фінансовому стану клієнта;
- встановлення мети проведення фінансових операцій;
- оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- встановлення пов'язаних осіб.

Запропонований нами перелік заходів для додаткового вивчення клієнтів із підвищеним ступенем ризику не є вичерпним і потребує доповнення з урахуванням тієї специфіки, яку виявляє банк у процесі персоніфікованого обслуговування кожного клієнта.

Оновлення ідентифікаційного досьє клієнта є ще одним важливим компонентом відповідних заходів банку. Вважаємо, що встановлений чинними міжнародними стандартами та відображений у національному антилегалізаційному законодавстві період часу є цілком адекватним, а саме: щодо клієнтів підвищеного ризику – не рідше 1 разу на рік; щодо інших клієнтів – не рідше 1 разу на 3 роки; щодо клієнтів, які тривалий час не підтримують ділових відносин із СПФМ, – у разі проведення чергової фінансової операції.

Щодо інших клієнтів, яких відповідно до міжнародних стандартів необхідно відносити до групи високого ризику, належать благодійні та неприбуткові організації, а також готівково-орієнтовані суб'єкти господарювання. У кожному випадку встановлення ділових відносин із ними персонал банку зобов'язаний: отримувати відповідний дозвіл керівника банку; з'ясовувати джерела походження коштів клієнта; проводити моніторинг фінансових операцій такого клієнта в порядку, визначеному для клієнтів підвищеного ризику.

Висновки. На підставі проведеного нами аналізу норм та стандартів міжнародного рівня щодо публічних діячів пропонуємо виокремити такі першочергові заходи вдосконалення процедур ідентифікації банківських клієнтів: здійснювати належну перевірку всіх публічних діячів, як іноземних, так і місцевих (з урахуванням запропонованого нами підходу щодо формування міжнародного реєстру публічних діячів із доведенням його до кожного СПФМ на безкоштовній основі з урахуванням постійного поновлення даних цього реєстру); встановлювати фізичну особу – бенефіціарного власника юридичної особи (з урахуванням запропонованого нами підходу та формуляра декларування бенефіціарного власника основним клієнтом банку); одержувати декларації про доходи і наявне майно клієнта; регулярно оновлювати ідентифікаційні дані та додаткову інформацію про клієнтів з категорії публічних діячів.

До складових додаткової інформації, яку доцільно збирати насамперед щодо клієнтів, що відносяться банком до групи високого ризику, пропонуємо в обов'язковому порядку відносити: перевірку ідентифікаційних даних; витребування додаткових документів, зокрема про фінансовий стан; перевірку правильності оформлення установчих документів (ураховуючи всі зареєстровані зміни); встановлення складу засновників юридичної особи; з'ясування дійсних власників; зіставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу; перевірку відповідності фінансових операцій звичайній діяльності клієнта; встановлення відповідності фінансових операцій фінансовому стану клієнта; встановлення мети проведення фінансових операцій; оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень; встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях; встановлення пов'язаних осіб.

Перспективами подальших досліджень у контексті антилегалізаційної ідентифікації клієнтів банку вважаємо вироблення критеріїв для загальнонаціональної системи оцінювання ризиків проведення клієнтами фінансових установ підозрілих фінансових операцій. Критеріальна база має охоплювати всі продукти й послуги ринку фінансових послуг, типологізувати клієнтів – основних користувачів зазначених послуг, усереднити типові поведінкові патерни клієнтської бази фінансових установ і в першу чергу банків, звести все це до загальнодержавної антилегалізаційної бази даних та зробити зазначені інформацію загальнодоступною для надавачів фінансових послуг із метою підвищення ефективності впровадження ризик-орієнтованого підходу в систему заходів первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

1. Барановський О.І. Фінансова безпека : монографія / О.І. Барановський // Інститут економічного прогнозування. – К. : Фенікс, 1999. – 338 с.
2. Барановський О.І. «Відмивання» грошей: сутність та шляхи запобігання / О.І. Барановський. – Х. : Вид-во «Форт», 2003. – 472 с.
3. Фінансовий моніторинг в банку : навчальний посібник / С.О. Дмитров, В.В. Коваленко, А.В. Єжов, О.М. Бережний ; за ред. С.О. Дмитрова, В.В. Коваленко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – 336 с.
4. Швець Н.Р. Місце банківського нагляду в національній системі боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом / Н.Р. Швець, Т.Б. Ковч // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 5. – С. 58-62.

5. Masciandaro D. Money Laundering: The Economics of Regulation / D. Masciandaro // *European Journal of Law and Economics*. – 1999. – № 7 (3). – P. 225-240.
6. Tanzi V. The underground economy in the United States : annual estimates : 1930-1980 / V. Tanzi // *IMF Staff Papers*. – 1983. – Vol. 30, № 2. – P. 283-305.
7. Tanzi V. Uses and abuses of estimates of the underground economy / V. Tanzi // *Economic Journal*. – 1999. – Vol. 109, № 456. – P. 338-340.
8. Walker J. How Big is Global Money Laundering? / J. Walker // *Journal of Money Laundering Control*. – 1999. – Vol. 3, Iss: 1. – P. 25-37.
9. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» : Закон України від 18.05.2010 р. за № 2258 // *Голос України* від 22.05.2010. – № 93.
10. UNODC and World Bank. Stolen Asset Recovery (StAR) Initiative: Challenges, Opportunities, and Action Plan // World Bank. – Washington DC, 2007. – P. 9.
11. Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей : Постанова Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 28.08.2001 р. за № 1124 // *Офіційний Вісник України*. – 2001. – № 35. – С. 1630. (Паризька редакція 40 Рекомендацій FATF від 16.02.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2012/22.03.2012/1.pdf).
12. Документи Базельського комітету з банківського нагляду у сфері ЗПВД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=535&art_id=587&lang=uk.
13. Многоликая коррупция: выявление уязвимых мест на уровне секторов экономики и государственного управления / под ред. Э. Кампоса и С. Прадхана; пер. с англ. – М. : Альпина Паблшерс, 2010. – 551 с.
14. Флейчук М.І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації / М.І. Флейчук. – Львів : Ахілл, 2008. – 660 с.
15. Порта Донателадела. Брудні оборудки: учасники, ресурси та механізми політичної корупції / Донателадела Порта, Альберто Вануччі ; пер. з англійської. – К. : «К.І.С.», 2006. – 302 с.
16. Возвращение похищенных активов. Програма Европейского Союза ТАСИС для Украины. Базельский институт управления / под ред. Марка Пита. – Берн, 2009. – 486 с.
17. Про ратифікацію Конвенції ООН проти корупції : Закон України від 18.10.2006 р. за № 251-V // *Відомості Верховної Ради* від 15.12.2006 р. – № 50. – С. 1583.
18. Weisstein Eric W. Sierpiński Sieve [Електронний ресурс] / Eric W. Weisstein. – Режим доступу: <http://mathworld.wolfram.com/SierpinskiSieve.html>.
19. Шарапов О.Д. Економічна кібернетика : навч. посібник / О.Д. Шарапов, В.Д. Дербенцев, Д.С. Семьонов. – К. : КНЕУ, 2004. – 231 с.
20. Кричевский М.Л. Интеллектуальные методы в менеджменте / М.Л. Кричевский. – СПб. : Питер, 2005. – 304 с.
21. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15.05.2003 р. за № 775-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
22. Misuse of Corporate Vehicles including Trusts and Company Services Providers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org>.
23. Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення : Наказ Держфінмоніторингу від 26.08.2010 року № 148 // *Офіційний вісник України*. – 2010. – № 78.
24. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : Постанова Правління Національного банку України від 14.05.2003 р. № 189 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 31.01.2011р. № 22) // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 22. – С. 9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0381-03>.

О.О. Глуценко, Р.М. Воронина. Інноваційний підхід до ідентифікації банківських клієнтів підвищеного ризику (на прикладі PEPs)

25. Про затвердження Порядку надання державними органами на запит суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформації про ідентифікацію клієнта : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2010 року № 746. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/746-2010-%D0%BF>.

А.А. Глуценко, Р.М. Воронина

Иновационный подход к идентификации банковских клиентов повышенного риска (на примере PEPs)

В статье рассмотрены современные проблемы идентификационных процедур клиентов высокого риска. Выделены первоочередные меры совершенствования процедур идентификации и изучения банковских клиентов с детализацией относительно публичных деятелей. Предложены дополнительные меры предосторожности для проверки личности клиента в рамках риск-ориентированной его идентификации.

Ключевые слова: идентификация, клиент, бенефициар, публичный деятель, риск-ориентированный подход, финансовый мониторинг.

О.О. Hlushchenko, R.M. Voronina

Innovation approach to the identification of high-risk bank customers (PEPs by example)

This article examines current problems of the identification of high risk bank customers. Key measures to improve bank customers' identification are defined, specifying politically exposed persons. Additional precautions measures to verify client's identity within risk-oriented identification procedures are suggested.

Keywords: identification, client, beneficiary, politically exposed persons, risk-based approach, financial monitoring.

Отримано 16.11.2012 р.